

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ

Esas No : 1982/445
Karar No : 1983/647

ÖZET : Sıkıyönetim ilanına neden olan olaylara ilişkin olmakla beraber 1402 sayılı Yasa'nın 13/a-b.maddesindeki süre ve bağlantı koşullarını içermeyen suça ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Nazif Erkan ve Arkadaşları

O L A Y : Sanıklardan Nazif Erkan'ın 16.1.1980 günü diğer sanık Seyyare Melikhan Kocaman'a 15-20 adet bildiri vererek bunları halka dağıtmasını söylediği ve bu sanığın da bildirileri dağıttıktan sonra yakalandığı ve bildiri metninde (faşist generallerin muhturası da sökmeyecek, bir adım bile gerilemeyeceğiz, faşist devletin omuzu kalabalık paşaları hakim sınıfların, sömürücülerin, sabancıların, koçların, narinlerin isteklerini dile getiren bir muhtıra verdi) biçiminde beyanda bulunulduğu ileri sürülerek, sanıkların Askeri Ceza Kanunu'nun 95/4., maddesi uyarınca cezalandırılmaları istemiyle Trabzon 48. Piyade Tugay Komutanlığı Askeri Savcılığı'nca haklarında kamu davası açılmıştır.

Trabzon 48. Piyade Tugay Komutanlığı Askeri Mahkemesi, 27.3.1980 gününde, 1980/267-39 sayı ile; sanıklara atılı suçun, TCK'nun 159/1. maddesine mümas olduğu ve bu suçun daha ağır cezayı gerektirdiği ve bu suçtan ötürü yargılama yetkisinin Adli Yargıya ait bulunduğu nedeniyle görevsizliğe ve bu dosyanın görevli Artvin Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.

Artvin C. Savcılığı, 20.3.1980 günlü, iddianamesinde sanıklar Seyyare Melikhan Kocaman, Nazif Erkan, Osman Nuri Hacıömeroğlu, Ahmet Cemil Kocaman, Ahmet Zaim ve Erdoğan Güler'in 16.1.1980 günü (faşist generallerin muhturası da sökmeyecek, bir adım bile gerilemeyeceğiz) başlıklı bir bildiri dağıtırken yakalandıkları ileri sürülerek TCK'nun 159/1., 311., maddelerle cezalandırılmaları istemiyle haklarında bir kamu davası açılmıştır.

Artvin Ağır Ceza Mahkemesi, 16.5.1980 gününde, 1980/55-41 sayı ile; Trabzon 48. Piyade Tugay Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nden görevsizlik kararı nedeniyle gelen dosya ile kendi mahkemesinin 1980/50 esas sayısında kayıtlı dava dosyasının birleştirilmesine ve davanın 1980/50 esas sayılı dosya üzerinden devamına karar vermiştir.

Artvin Ağır Ceza Mahkemesi, 20.5.1981 gününde, 1980/50, karar 1981/63 sayı ile; atılı suçun, ideolojik amaçla işlendiği ve 1402 sayılı Yasa kapsamına girdiği belirtilerek sıkıyönetim komutanlığı yazısına atfen görevsizlik kararı vermiştir.

Erzurum-Ağrı-Kars-Artvin illeri Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahke-

mesi, 10.6.1982 gününde, 1981/289 esas sayı ile; sanıkların herhangi bir yasa dışı örgütle ilişkileri olmadığı anlaşılmasına göre, Adli Yargı yerinin görevli olduğu kanısına vararak 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvuruda bulunulmasına karar vermiş ve dava dosyası Erzurum Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın 14.6. 1982 günlü, 1982/1705 sayılı yazısı ile Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y. İsmet Ayer, Ali Suat Erkoç, Mustafa Aksoy, Osman Kayacan, Ergun Argon ve Yavuz T. Öngen'in katılmaları ile yaptığı 28.11.1983 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Mustafa Güzel'in Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Sanıklara atılı suçlar siyasal-ideolojik görüş ayrılığından kaynaklandığından sıkıyönetim ilanına neden olan olaylara ilişkin bulunmaktadır.

Suçların 1402 sayılı Yasa'nın 13/a. maddesindeki üç aylık süre dışında işlenmesine ve Erzurum Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın Uyuşmazlık Mahkemesi'nce sorulması üzerine verdiği 9.11.1983 günlü 3521 sayılı cevap yazısında, sanıklar hakkında sıkıyönetim askeri mahkemelerinde başkaca bir soruşturma ve dava dosyasının bulunmadığı belirtilmesine ve böylece adı geçen sanıkların isnat olunan suçların sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu herhangi bir suç ile genel ve ortak amaç içerisinde örgütsel ve organik bağlantılı olarak işlendiği hususunda dosyada somut kanıt bulunmamasına göre, anılan maddenin (b) bendindeki bağlantı koşulu da gerçekleşmediğinden davanın Adli Yargı yerinde görülmesi ve bu nedenle Erzurum Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesi'nin başvurusunun kabulü ile Artvin Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

.../...

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı verinde çözülmesi gerektiği, ne bu nedenle Erzurum Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesi'nin başvurusunun kabulü ile Artvin Ağır Ceza Mahkemesi'nin 25.5.1981 günlü, esas 1980/50, karar 1981/63 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 28.11.1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

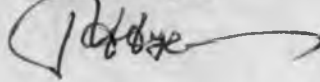
Başkan

Servet Tüzün

Üye

Y. İsmet Ayer

Üye

Ali Suat Erkoç

Üye

Mustafa Aksoy

Üye

Osman Kayacan

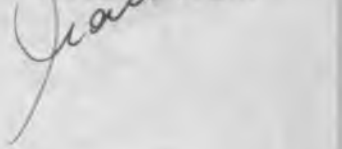
Üye

Ergun Argon

Üye

Yavuz T. Özgen

G/T.